

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)
เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)
ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

รหัสเอกสาร WI-CTL-16
เอกสารฉบับ ควบคุม ไม่ควบคุม
สำเนาฉบับที่ .....
วันที่ประกาศใช้ **25 ส.ค. 2568**
ฉบับแก้ไขครั้งที่ .....

	ผู้จัดทำ/แก้ไข	ผู้ตรวจสอบ	ผู้อนุมัติ
ลายเซ็น			
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวเนียรวรรณ มีเจริญ	รศ.น.สพ.ดร.กัญจน์ แก้วมงคล	ผศ.สพ.ญ.ดร.สิริรัตน์ นียม
ตำแหน่ง	นักวิทยาศาสตร์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัย	รองคณบดีฝ่ายวิจัย
วันที่	25 ส.ค. 2568	25 ส.ค. 2568	25 ส.ค. 2568

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์

รหัสเอกสาร WI-CTL-16

แก้ไขครั้งที่ 00

วันที่ประกาศใช้

หน้าที่ 1 จาก 17

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

บันทึกการแก้ไข

แก้ไขครั้งที่	วันที่แก้ไข	หน้า	รายละเอียดการแก้ไข

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

1. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นแนวมาตรฐานในการใช้งานครุภัณฑ์สแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide scanning microscope) ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope เป็นเครื่องมือสำหรับสแกนสไลด์กระจกอัตโนมัติ ชนิด 6 แผ่น โดยใช้กล้องจุลทรรศน์ที่มี Motorized XY stage แบบขับเคลื่อนอัตโนมัติ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและส่งเสริมให้ได้รับผลการทดลองวิจัยที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการบำรุงรักษาอายุการใช้งานครุภัณฑ์ ประเมินความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงาน และป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานร่วมด้วย

2. ขอบเขต

คู่มือฉบับนี้ใช้ครอบคลุมตั้งแต่แนะนำสแกนสไลด์อัตโนมัติ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยใช้เป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับห้องปฏิบัติการวิจัยของหน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง (Central Lab) ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

3. อ้างอิง

-

4. นิยาม

เครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ หมายถึง ครุภัณฑ์เครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide scanning microscope) ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope ของหน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง (Central Lab)

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

5.1 การเตรียมเครื่องให้พร้อมสำหรับใช้งาน

- 5.1.1 ตรวจสอบสภาพแวดล้อมของบริเวณปฏิบัติงาน ไม่ควรมีน้ำ หรือของเหลวในบริเวณนั้น จากนั้นตรวจสอบสภาพสายไฟว่าชำรุดหรือไม่
- 5.1.2 ตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์ หน้าจอแสดงผล และอุปกรณ์สำรองไฟ (ถ้ามี) ว่าพร้อมใช้งานหรือไม่
- 5.1.3 เตรียมสไลด์ที่ต้องการสแกนให้เสร็จเรียบร้อย

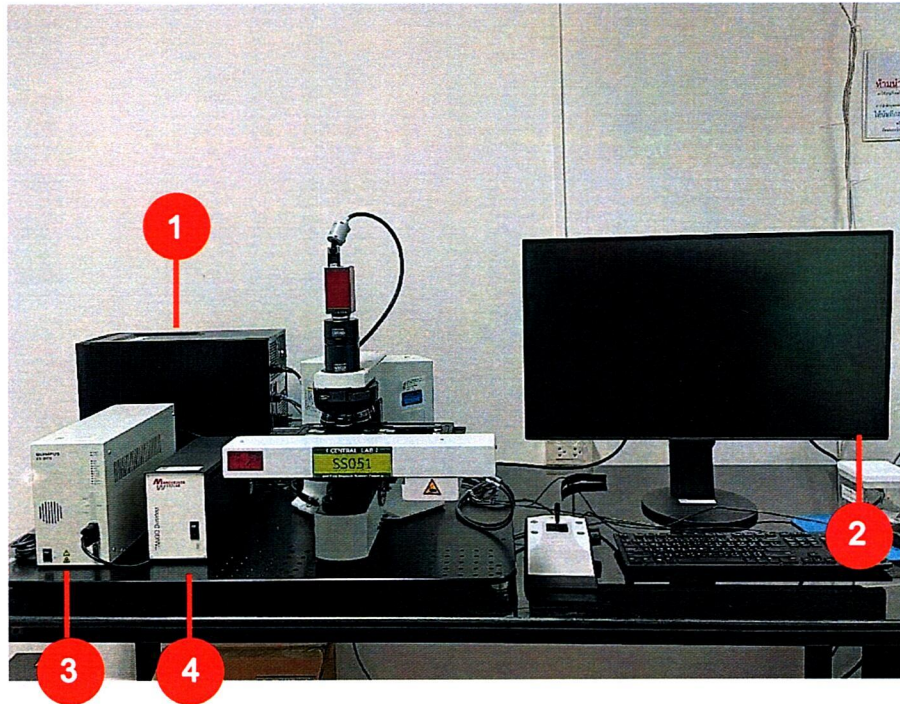
5.2 การเริ่มต้นการใช้งาน

- 5.2.1 เปิด CPU ของคอมพิวเตอร์ (หมายเลข 1) และเปิดหน้าจอคอมพิวเตอร์ (หมายเลข 2) (ภาพที่ 1)
- 5.2.2 เปิด Control Box ของเครื่องสแกนสไลด์ (หมายเลข 3 และ 4 ตามลำดับ) (ภาพที่ 1)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

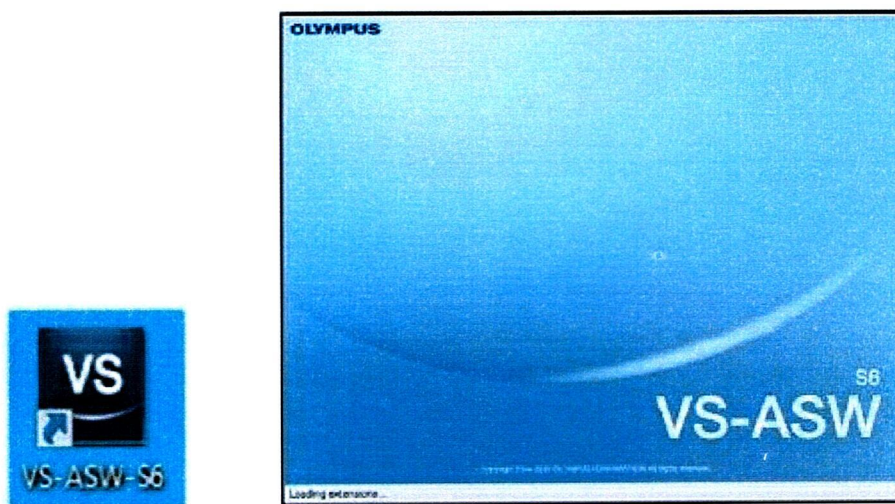
เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

ภาพที่ 1 แสดงตำแหน่งและปุ่มต่างๆ ในการเปิดเพื่อเริ่มต้นใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ

5.2.3 เปิดโปรแกรม VS-ASW บนหน้าจอ Windows รอจนกว่าโปรแกรม ASW จะเปิดสำเร็จ จากนั้นระบบจะแสดงหน้าต่างหลัก (Home Screen) (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 แสดงหน้าต่างโปรแกรม VS-ASW

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

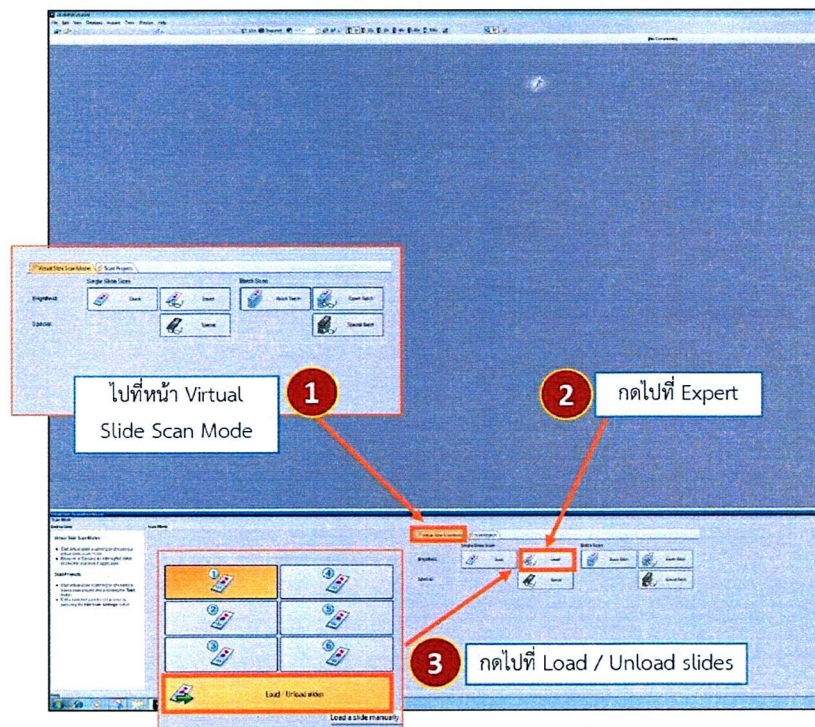
ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

5.3 การตั้งค่าการสแกนอย่างง่าย (Single Slide Scan) (ภาพที่ 3)

5.3.1 ไปที่หน้า Virtual Slide Scan Mode

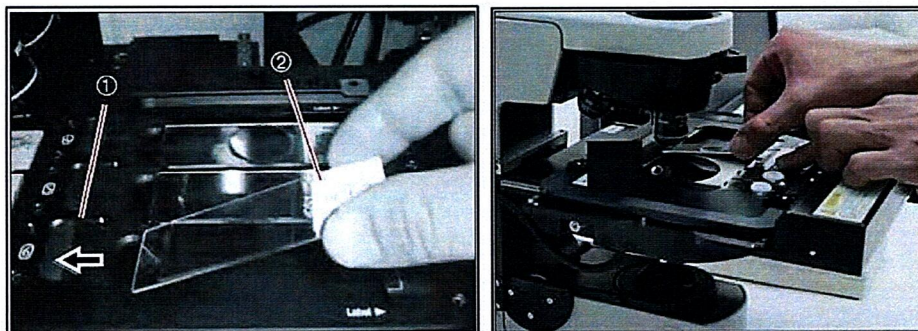
5.3.2 กดไปที่ Expert

5.3.3 กดไปที่ Load / Unload slides

ภาพที่ 3 แสดงหน้าต่างเพื่อการตั้งค่าการสแกนอย่างง่าย (Single Slide Scan)

5.3.4 ใส่สไลด์ไปยังถาด โดยวางทิศของ Label ให้ตรงกับสัญลักษณ์ลูกศร ดังภาพที่ 4

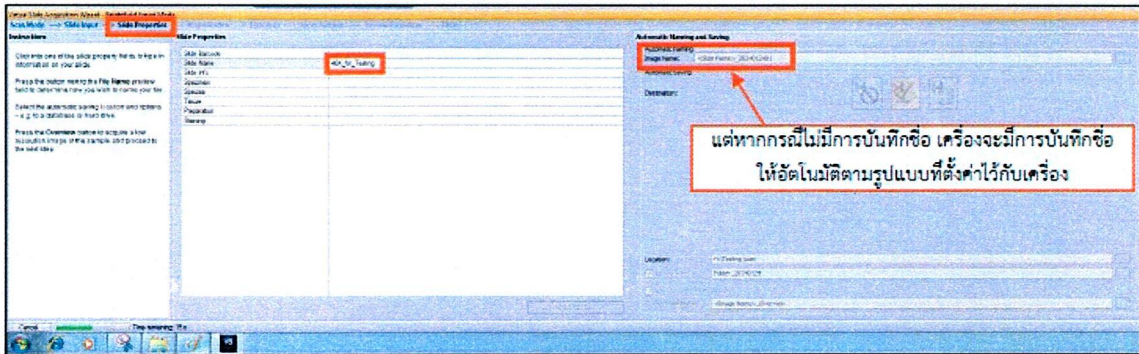
ภาพที่ 4 แสดงลักษณะการวางสไลด์ตัวอย่างบนแท่นวางที่ถูกต้อง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

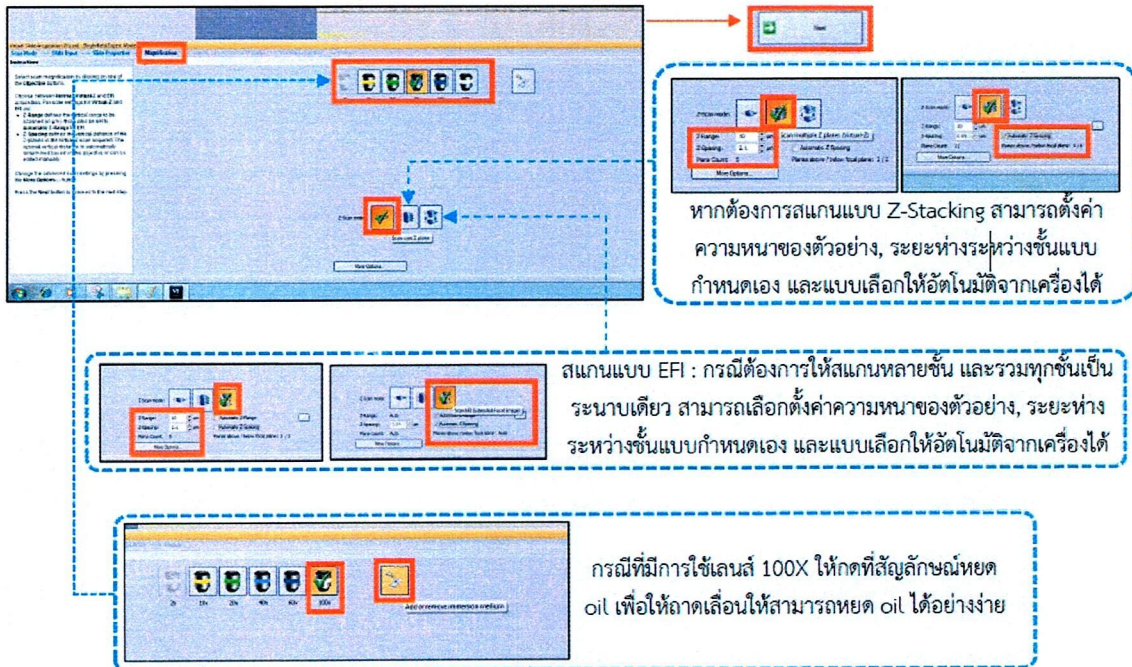
5.3.5 กรอกข้อมูลของสไลด์นั้นๆ พร้อมเลือก Location ที่ต้องการให้บันทึกไฟล์ (แต่หากกรณีไม่มีการบันทึกชื่อ เครื่องจะมีการบันทึกชื่อให้อัตโนมัติตามรูปแบบที่ตั้งค่าไว้กับเครื่อง) (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเพื่อการกรอกข้อมูลของสไลด์ตัวอย่าง

5.3.6 เลือกเลนส์ที่ต้องการใช้ และเลือกการสแกนแบบ 1 ระนาบ จากนั้นกดปุ่ม Next (ภาพที่ 6)

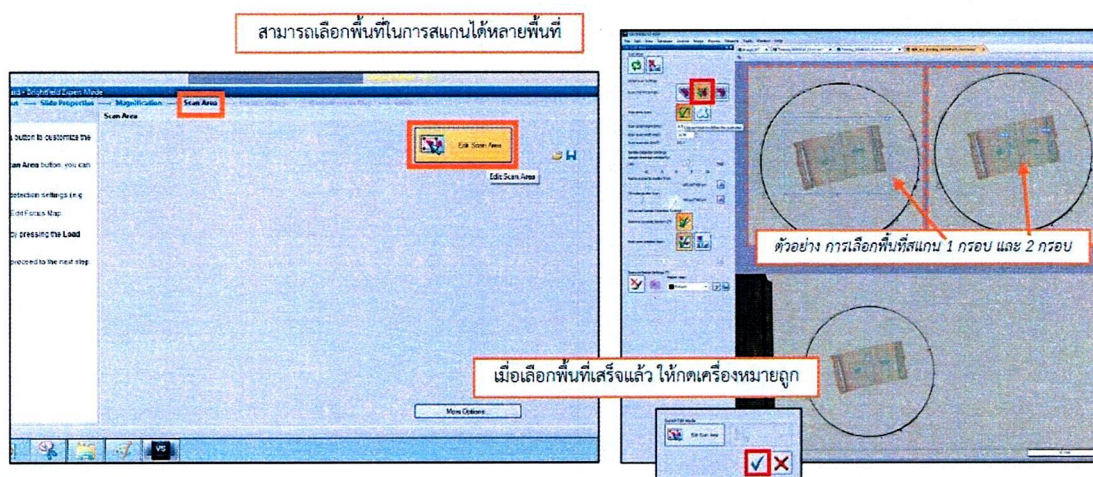
6)

ภาพที่ 6 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเพื่อการกรอกข้อมูลการสแกนสไลด์ตัวอย่าง

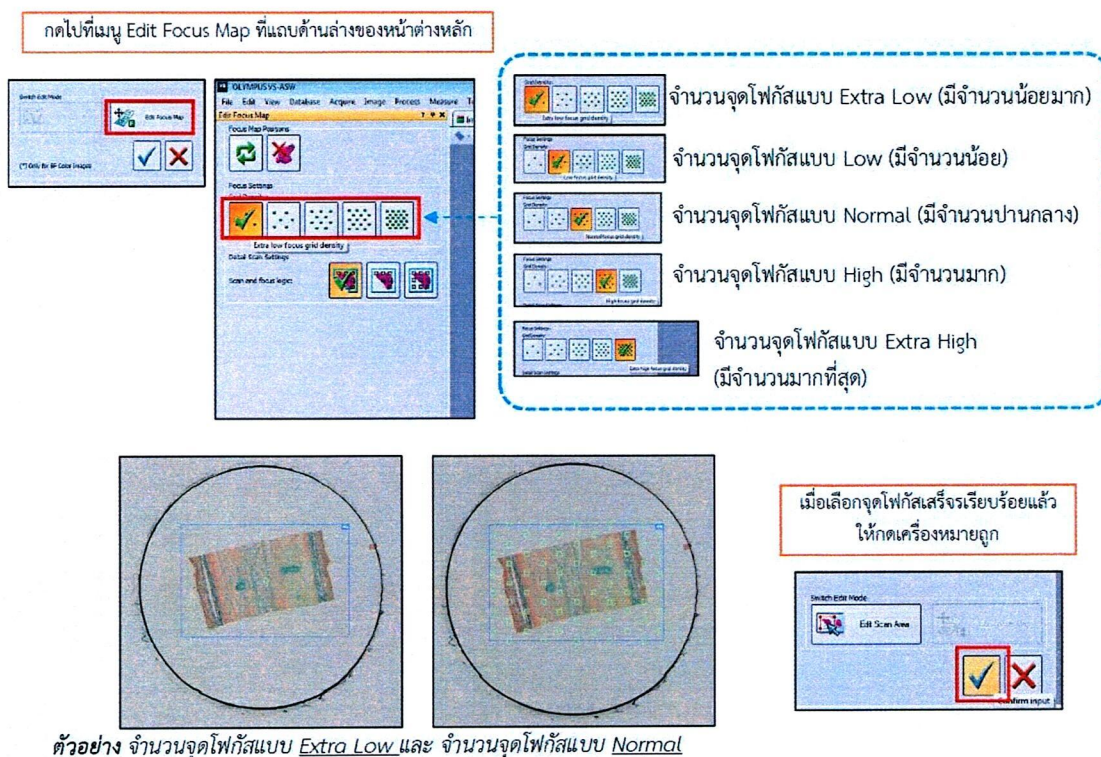
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)
เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)
ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

5.3.7 เลือกพื้นที่ที่จะทำการสแกน ที่เมนู Edit scan Area (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 แสดงหน้าต่างเมนู Edit scan Area

5.3.8 เลือกความละเอียดในการโฟกัส ที่เมนู Edit Focus Map (ภาพที่ 8)

ตัวอย่าง จำนวนจุดโฟกัสแบบ Extra Low และ จำนวนจุดโฟกัสแบบ Normal

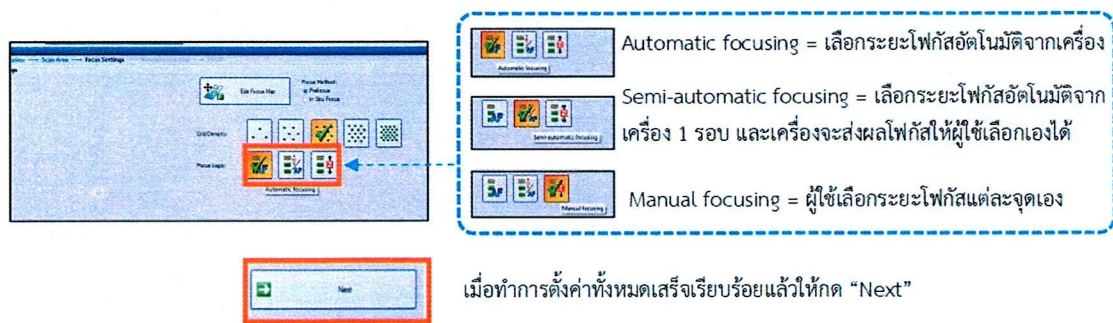
ภาพที่ 8 แสดงหน้าต่างเมนู Edit Focus Map

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

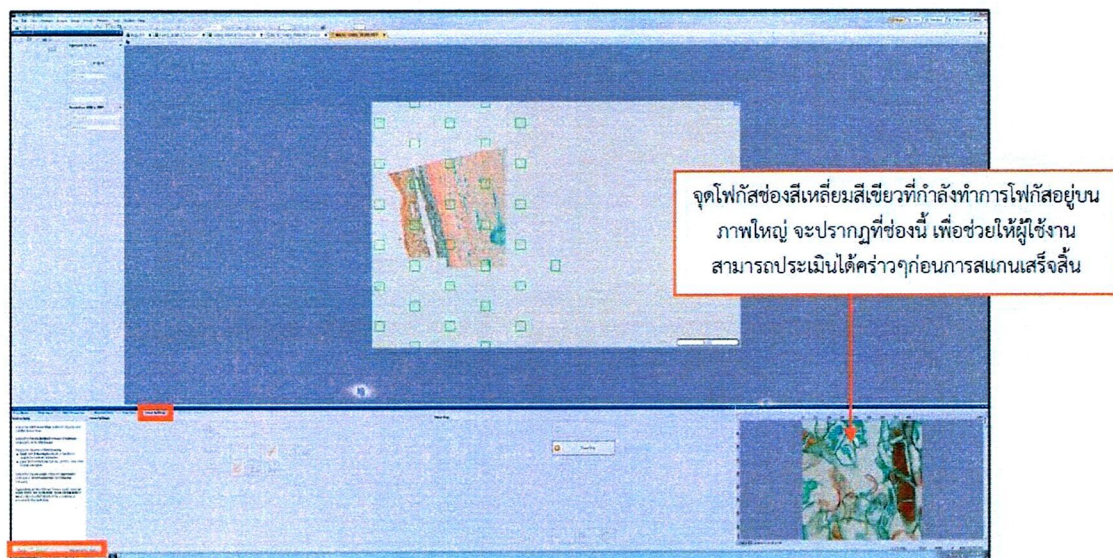
5.3.9 เลือกประเภทของการโฟกัส ที่เมนู Edit Focus Map (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 แสดงหน้าต่างเมนูเพื่อเลือกประเภทของการโฟกัส

5.4 การสแกนภาพ

5.4.1 เมื่อเริ่มการสแกนเครื่องจะเริ่มทำการโฟกัสและสแกน พร้อมทั้งต่อภาพให้อัตโนมัติ โดยสามารถตั้งระยะเวลาประเมินในการใช้สแกนที่บริเวณมุมล่างซ้ายของหน้าจอได้ (ภาพที่ 10 - 11)

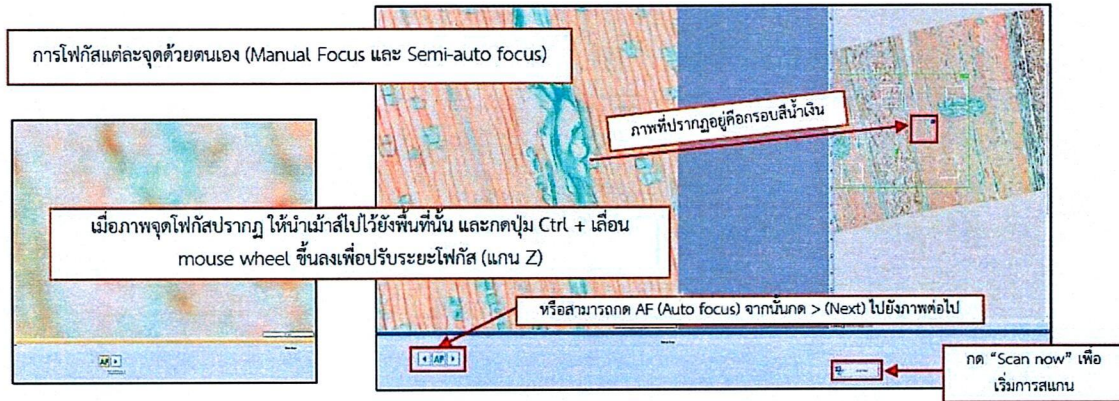

ภาพที่ 10 แสดงหน้าต่างโปรแกรมขณะเครื่องกำลังทำการสแกนภาพของสไลด์ตัวอย่าง (1)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

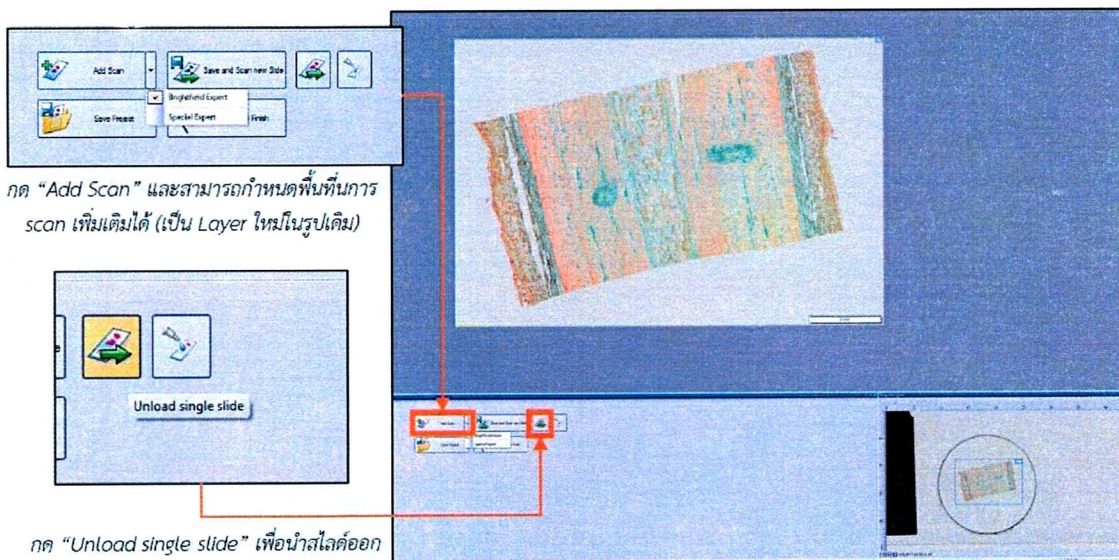
เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

ภาพที่ 11 แสดงหน้าต่างโปรแกรมขณะเครื่องกำลังทำการสแกนภาพของสไลด์ตัวอย่าง (2)

5.4.2 เมื่อทำการสแกนเสร็จเรียบร้อยแล้ว สามารถเลือกสแกนเพิ่มได้ (ในสไลด์เดิม) หรือนำสไลด์ออกจากถาด (ภาพที่ 12)

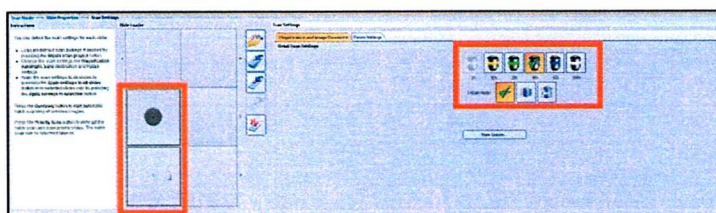
ภาพที่ 12 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเมื่อเครื่องสแกนภาพของสไลด์ตัวอย่างแล้วเสร็จ

5.5 การสแกนแบบ Batch (Batch scan) เป็นการสแกนสไลด์หลายสไลด์ในเวลาเดียวกัน โดยให้เลือกระบุตำแหน่งหน้าแรกก่อนการเริ่มสแกนทั้งหมด (ภาพที่ 13)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)
เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)
ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

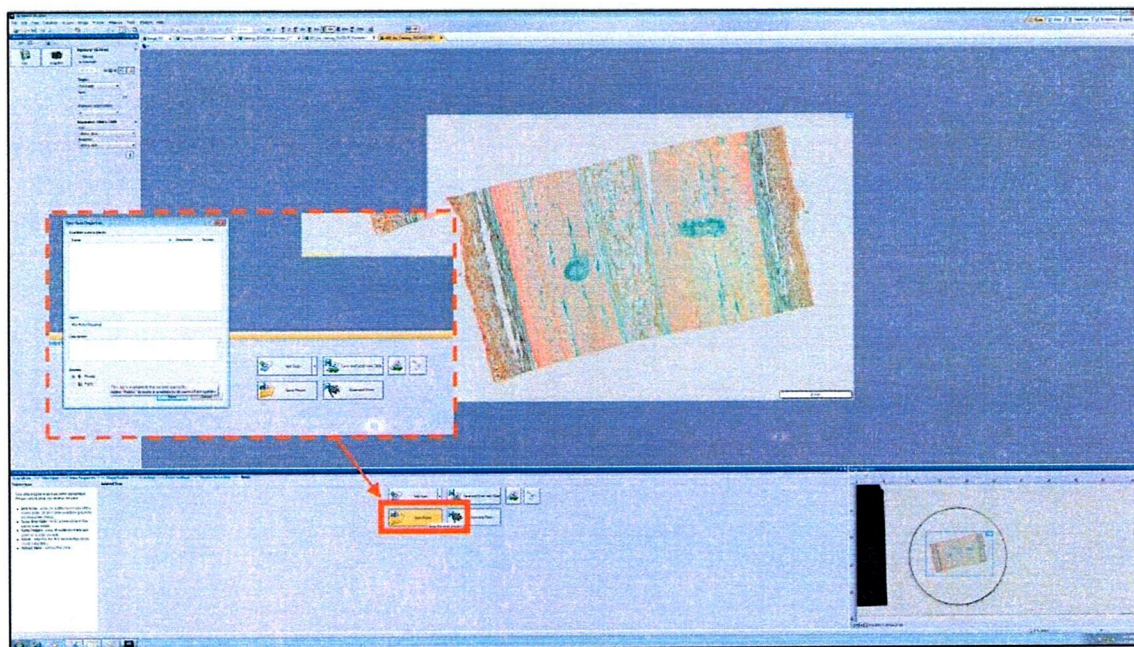
ให้เลือกไปยัง Batch scan
และเลือกไปยัง Expert Batch

ทำการเลือกสไลด์ที่จะทำการสแกน
ทั้งหมด และตั้งค่าต่างๆ เช่นเดียวกับ
การสแกนแบบ Single scan

ภาพที่ 13 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเมื่อต้องการสแกนสไลด์ตัวอย่างแบบ Batch (Batch scan)

5.6 การบันทึกค่าเบื้องต้นสำหรับการสแกน (Save Project) สามารถกดเข้าไปตั้งค่าต่างๆ ให้เสร็จเรียบร้อยและกด Save Project หรือสามารถกด Save Project หลังจาก ทำการสแกนสไลด์เสร็จเรียบร้อยแล้ว (ภาพที่ 14 - 15)

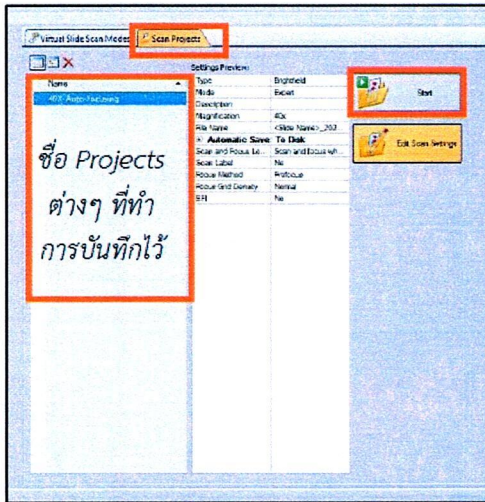

ภาพที่ 14 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเมื่อต้องการบันทึกค่าเบื้องต้นสำหรับการสแกน (1)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

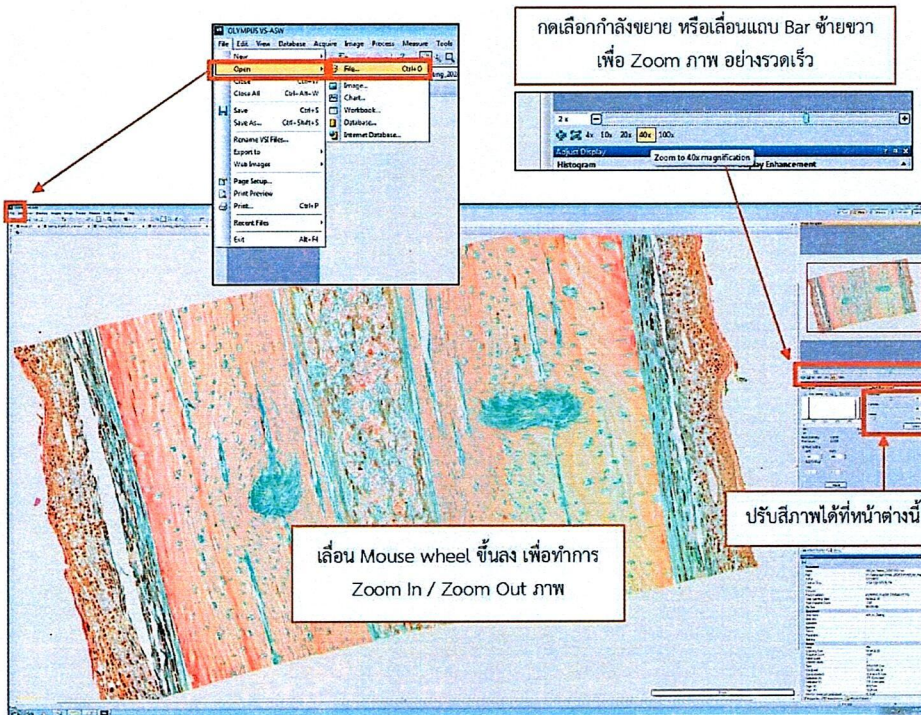
ชื่อ Projects ต่างๆ ที่ทำการบันทึกไว้

เมื่อมีการตั้ง Save Project ใดๆ ไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว แล้ว เมื่อต้องการเรียกใช้งานในอนาคต ให้กดไปที่หน้า Save Projects เพื่อทำการเริ่มสแกนตามการตั้งค่านั้นได้โดยทันที

ภาพที่ 15 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเมื่อต้องการบันทึกค่าเบื้องต้นสำหรับการสแกน (2)

5.7 การเรียกดูภาพและปรับแก้ไข

5.7.1 การเรียกเปิดดูภาพ สามารถทำได้ที่ เมนู "File" เลือก "Open" และเลือก "File" (ภาพที่ 16)

กดเลือกคำสั่งขยาย หรือเลื่อนแถบ Bar ข้ายขวา เพื่อ Zoom ภาพ อย่างรวดเร็ว

เลื่อน Mouse wheel ขึ้นลง เพื่อทำการ Zoom In / Zoom Out ภาพ

ปรับสีภาพได้ที่หน้าต่างนี้

ภาพที่ 16 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเมื่อต้องการเรียกดูภาพและปรับแก้ไขภาพหลังจากการสแกน

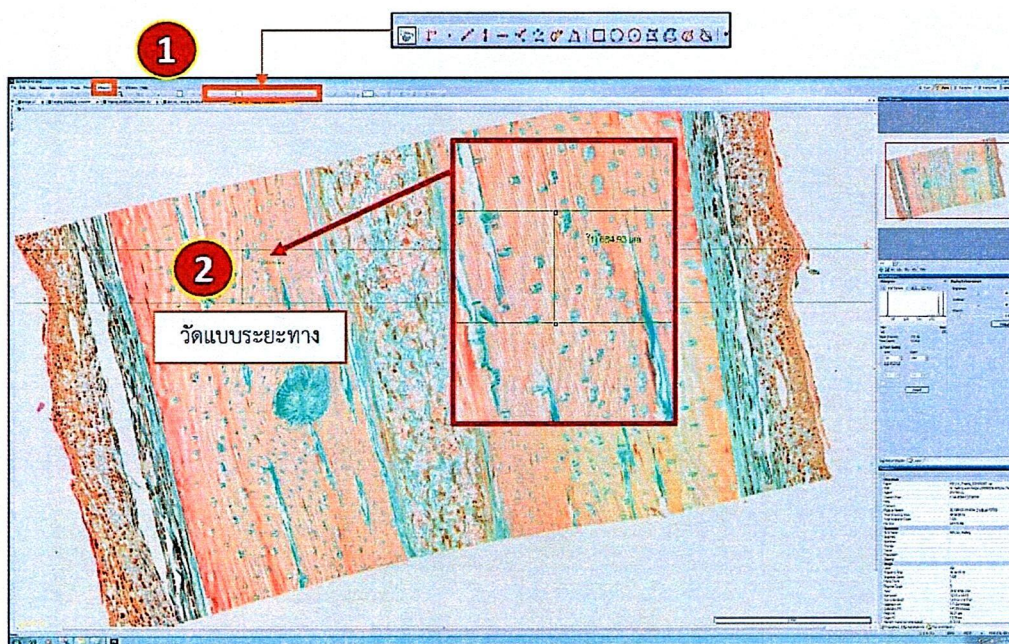
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

5.7.2 การวัดระยะวัตถุในภาพ

1. สามารถกดเลือกใช้เครื่องมือได้ที่แถบด้านบนหรือกดเปิดเครื่องมือได้ที่เมนู “Measure” (ภาพที่ 17)

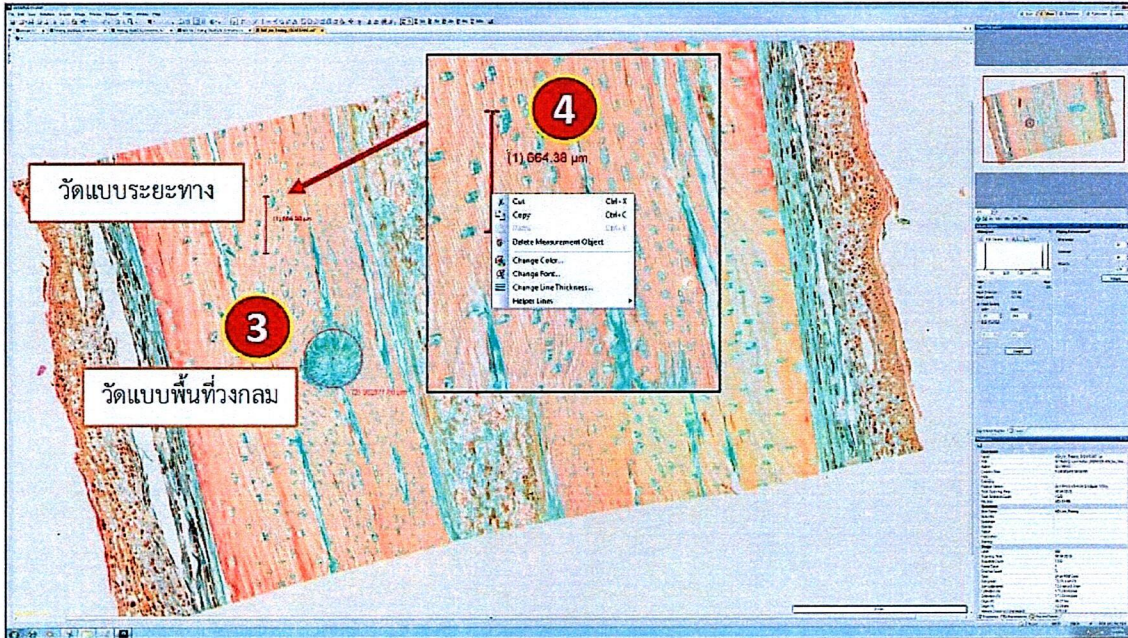
ภาพที่ 17 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเพื่อการวัดระยะวัตถุ (Measure)

2. สามารถคลิกขวาที่ระยะเพื่อทำการเปลี่ยนการตั้งค่า (สี, ความหนา) ของเครื่องมือได้

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

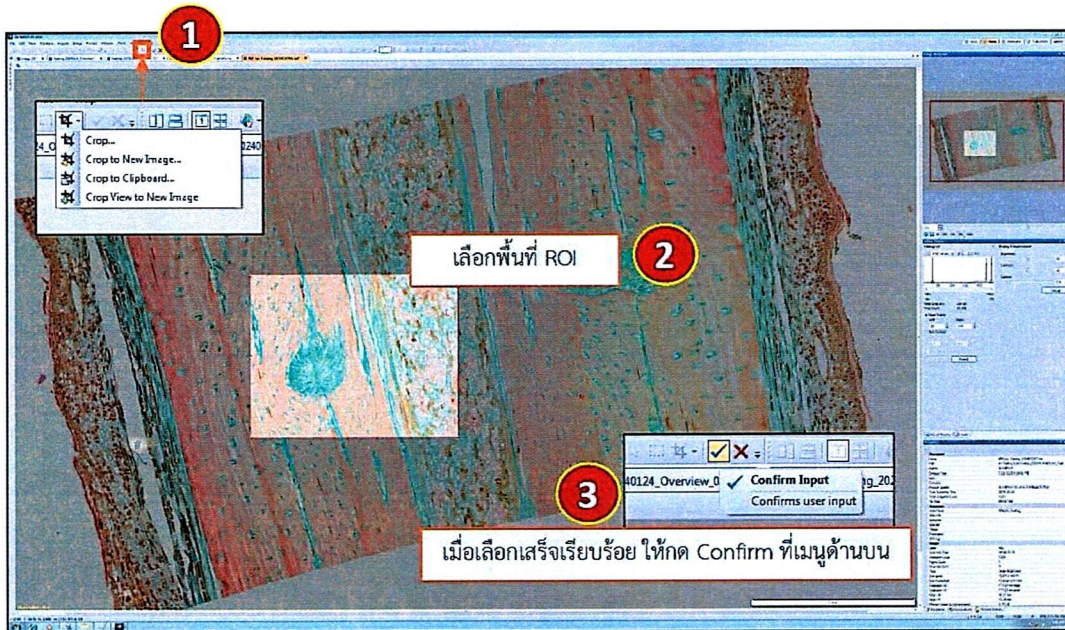
ภาพที่ 18 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเพื่อทำการเปลี่ยนการตั้งค่า (สี, ความหนา)

5.7.3 การ Crop ภาพในพื้นที่ที่ต้องการ หากต้องการภาพไปใช้งานในบางพื้นที่ของภาพ สามารถเลือก crop เฉพาะพื้นที่ที่สนใจ : ROI (Region of Interest) ได้ที่ฟังก์ชัน Crop ดังภาพที่ 19

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

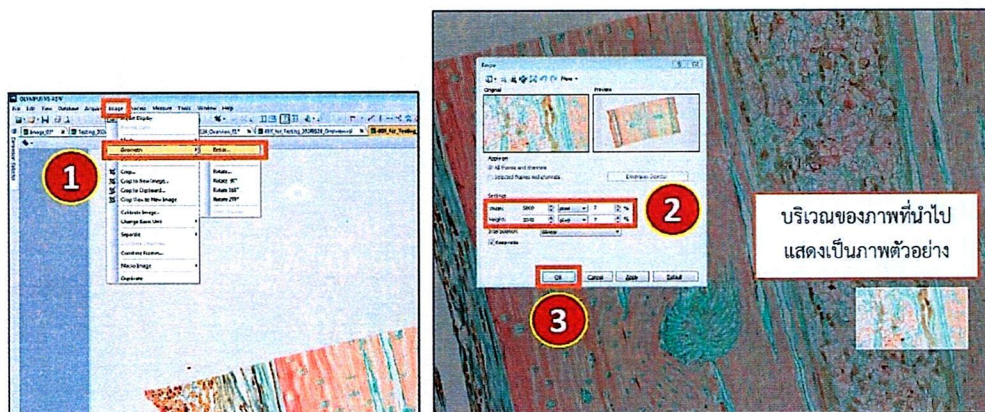
เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

ภาพที่ 19 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเพื่อทำการ Crop ภาพในพื้นที่ที่ต้องการ

5.7.4 การปรับขนาดรูปภาพใหม่ สามารถปรับขนาด Pixel ของภาพเพื่อนำไปใช้งานต่อไปได้
เหมาะสมกับงาน ได้ที่เมนู “Image” เลือก “Geometry” และเลือก “Resize”
(ภาพที่ 20)

ภาพที่ 20 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเพื่อทำการปรับขนาดรูปภาพใหม่

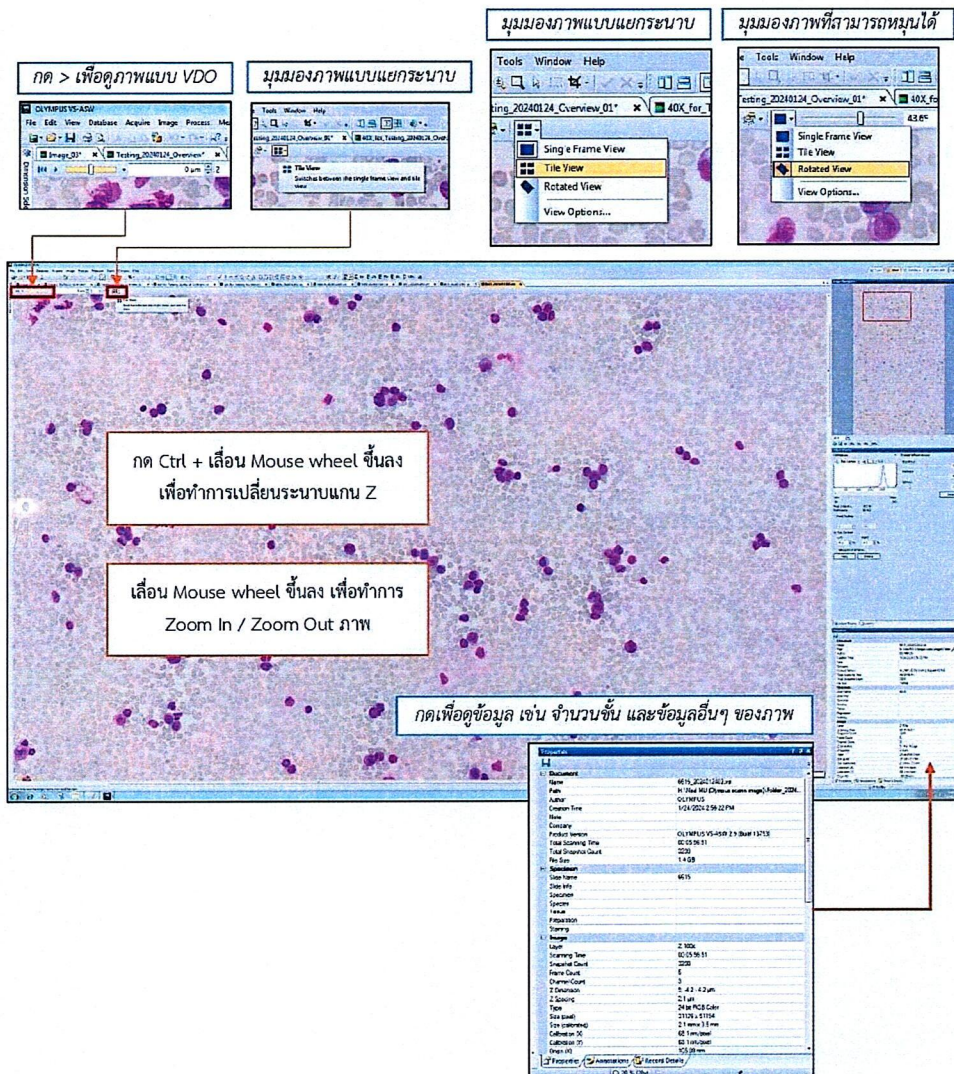
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

5.8 การเรียกดูภาพที่สแกนแบบ Z-Stack

5.8.1 ภาพที่สแกนแบบ Z-Stack เมื่อเรียกเปิดภาพมาแสดง จะมีฟังก์ชันที่สามารถใช้งานได้หลากหลาย (ภาพที่ 21) ดังนี้

The screenshot shows the OLYMPUS VS-ASU software interface. At the top, there are two small windows: "กด > เพื่อดูภาพแบบ VDO" and "มุมมองภาพแบบแยกระนาบ". Below these are two larger windows showing the software's menu and toolbar. The main window displays a Z-stack image of a tissue section with purple-stained cells. A text box in the center of the image reads: "กด Ctrl + เลื่อน Mouse wheel ขึ้นลง เพื่อทำการเปลี่ยนระนาบแกน Z" and "เลื่อน Mouse wheel ขึ้นลง เพื่อทำการ Zoom In / Zoom Out ภาพ". To the right, there is a "Metadata" window showing various parameters such as Name, Path, Author, Creation Time, File Size, Product Version, File Scanning Time, File Grouping Count, File Size, User Name, Site Info, Location, Gender, Profession, and various imaging parameters like Magnification, Camera Type, Camera Count, Frame Count, Camera Count, Z Dimension, Z Spacing, Type, File Path, File Extension, File Size, File Grouping Count, and File Size.

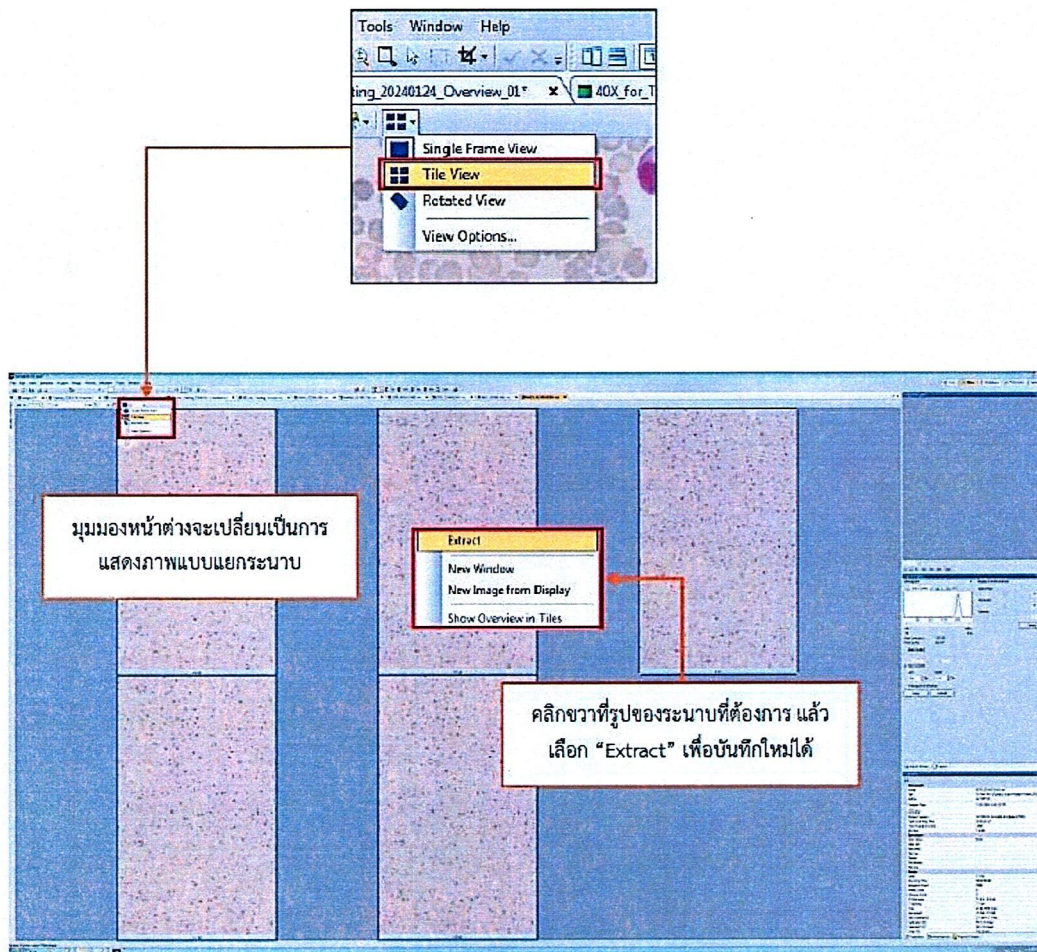
ภาพที่ 21 แสดงหน้าต่างโปรแกรมเพื่อการสแกนภาพสไลด์ตัวอย่างแบบ Z-Stack

5.8.2 การเลือกบันทึกภาพบางระนาบจากไฟล์สแกนแบบ Z-stack ภาพที่สแกนแบบ Z-Stack สามารถกดเพื่อแสดงแยกเป็นภาพทีละระนาบได้ที่ไอคอน ดังภาพที่ 22

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

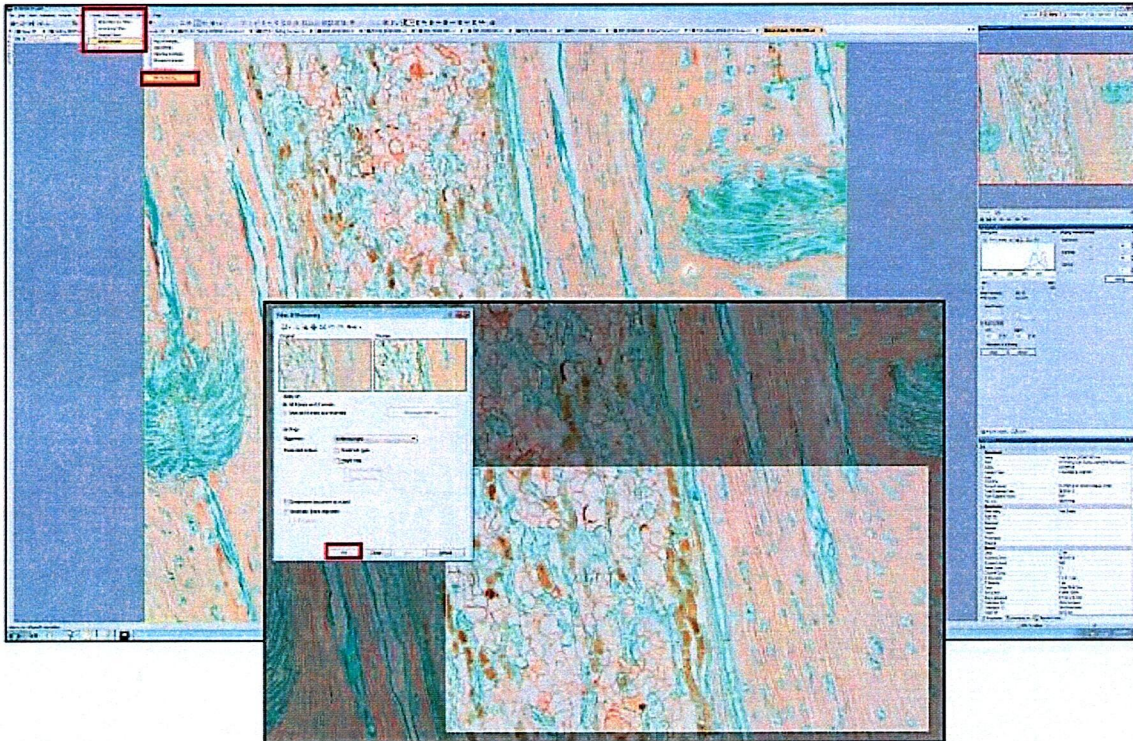
ภาพที่ 22 แสดงหน้าต่างโปรแกรมการแยกเป็นภาพที่ละระนาบเมื่อทำการสแกนภาพแบบ Z-Stack

5.8.3 การเลือกบันทึกภาพแบบ EFI จากไฟล์สแกนแบบ Z-stack ภาพที่สแกนแบบ Z-Stack สามารถทำการบีบอัดให้ทุกระนาบรวมกันเป็นระนาบเดียวได้ เป็นการ Process ภาพแบบ EFI : Extended Focal Imaging โดยไปที่เมนู Process เลือก Enhancements และเลือก EFI Processing (ภาพที่ 23)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

ภาพที่ 23 แสดงหน้าต่างโปรแกรมในการบีบอัดภาพให้เป็นระนาบเดียว

5.9 การบันทึกภาพเป็นไฟล์ใหม่

- 5.9.1 โดยปกติ ภาพไฟล์สแกน จะเป็นภาพนามสกุล (.vsi) เมื่อมีการแก้ไขภาพ สามารถบันทึกเป็นชื่อใหม่ หรือเป็นนามสกุลอื่น ๆ ได้ที่ “File” เลือก “Save As..” และเลือก location / ชื่อ / นามสกุลไฟล์ที่ต้องการ (ภาพที่ 24)

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์

รหัสเอกสาร WI-CTL-16

แก้ไขครั้งที่ 00

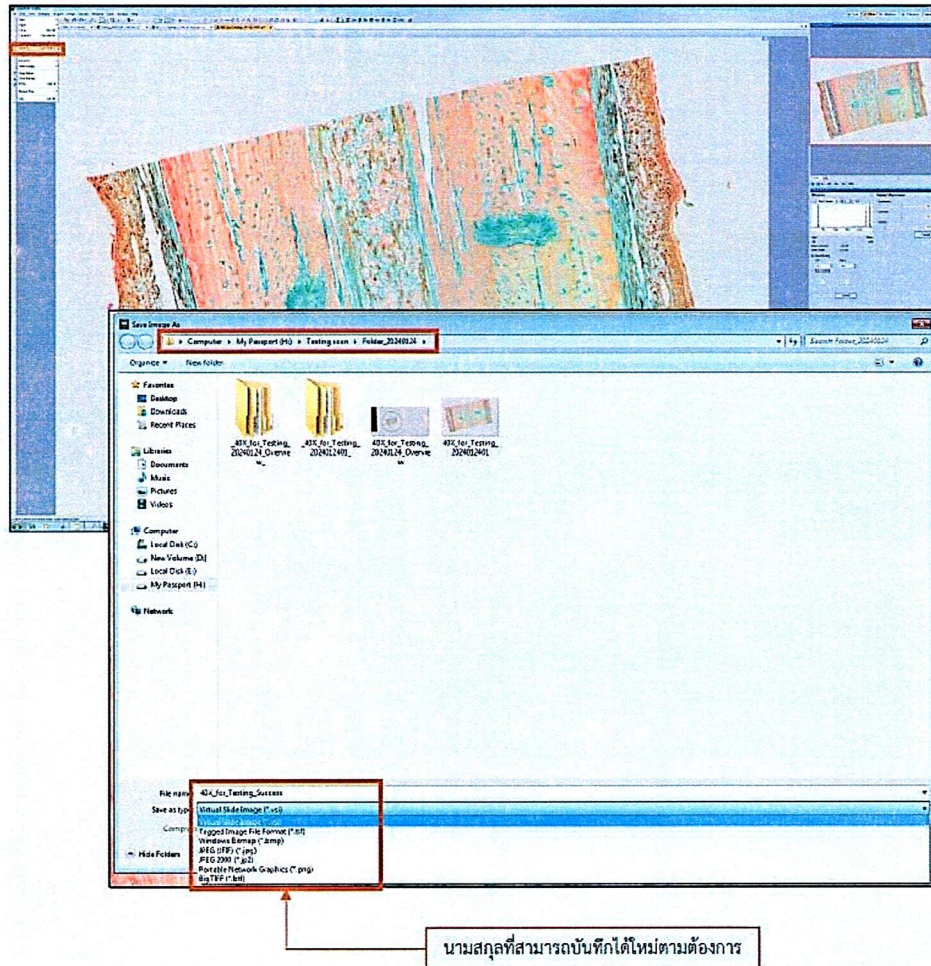
วันที่ประกาศใช้

หน้าที่ 17 จาก 17

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

เรื่อง การใช้งานเครื่องสแกนสไลด์อัตโนมัติ (Slide Scanning Microscope)

ยี่ห้อ OLYMPUS รุ่น VS120 Virtual slide microscope

ภาพที่ 24 แสดงหน้าต่างโปรแกรมในการบันทึกภาพเป็นไฟล์ใหม่

6. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

-

7. การจัดเก็บเอกสาร

-

8. ภาคผนวก

-